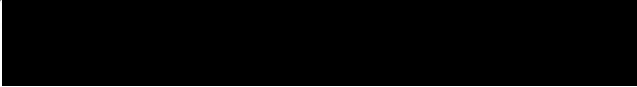

Hämeenlinnan hallinto-oikeus
Raatihuoneenkatu 1, 13100 HÄMEENLINNA
hameenlinna.hao@oikeus.fi

KUNNALLISVALITUS

Valituksen tekijät

Prosessiosoite

Päätös, johon jaetaan muutosta

Lahden kaupunginhallituksen päätös 19.6.2023 § 234, josta kaupunginhallitus on antanut päätöksen oikaisuvaatimukseemme 18.9.2023 § 298

Miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi

Kaupunginhallituksen päätös 19.6.2023 § 234 ja siitä annettu oikaisuvaatimus 18.9.2023 § 298 on kumottava siltä osin, kun se koskee KOKO Lahti Oy:n ja Suomen Hiihtoliitto ry:n maksujärjestelysopimuksen tarkoittaman saatavan siirtoa KOKO Lahti Oy:ltä Lahden kaupungille.

Lisäksi vaadimme päätöksen täytäntöönpanon kieltämistä, koska ilman sitä valitus käy täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi.

Vaitimusten perustelut

Perusteena kaupunginhallituksen päätöksen kumoamiselle on kielletty EU:n valtioneuvoston tuomioistuimen oikeuskäytännön perusteella Koko Lahti Oy:n ja Suomen Hiihtoliitto Ry:n välisten maksujärjestelysopimusten siirto Lahden kaupungille muodostaa SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun valtioneuvoston tuen. KOKO Lahti Oy toimii samoilla markkinoilla kuin monet yksityiset toimijatkin. Toimenpiteen luonteen arvioinnissa olennaista on se, että Koko Lahti Oy:n ja Suomen Hiihtoliitto Ry:n välisten maksujärjestelysopimusten siirrolla Lahden kaupungille annetaan valikoivaa etua KOKO Lahti Oy:lle ja sillä vääristetään kilpailua.

Euroopan unionin tuomioistuimen soveltamiskäytännössä on vakiintuneesti katsottu, että myös kunnan myöntämä tuki voi olla SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtioneuvoston tuen olemassaolon arvioinnissa on keskeistä se, että KOKO Lahti Oy saisi yhtiön ja Suomen Hiihtoliitto Ry:n väliset maksujärjestelysopimusten siirrosta Lahden kaupungille sellaista

taloudellista etua, jota se ei olisi saanut tavanomaisissa kilpailuolosuhteissa tai tavanomaisilla markkinaehdoilla yksityisiltä markkinataloustoimijoilta.

Kaupunginhallituksen päätöksen mukaan Koko Lahti Oy:n ja Suomen Hiihtoliitto Ry:n välisten maksujärjestelysopimusten siirto Lahden kaupungille tapahtuu markkinahintaan. Päätöksen liitteenä on Suomen Asiakastieto Oy:ltä hankittu luottoriskiarvio, jonka päätösehdotuksessa suositellaan luoton myöntämistä, mutta päätösehdotusta suositellaan kuitenkin käytettäväksi enintään 10.000 euron luottoihin. Tässä mielessä Suomen Asiakastieto Oy:ltä hankittu luottoriskiarvio on täysin käyttökelvoton yli 2 miljoonan euron saatavan siirtoa koskevassa oikeustoimessa etenkin, kun riskiluokitus on tehty ilman Suomen Hiihtoliiton tilinpäätöstietoja. Julkisuudessa olleiden tietojen Suomen Hiihtoliiton viimeisin vielä julkaisematon tilinpäätös on niin tappiollinen, että se uhkaa jo Hiihtoliiton toiminnan jatkamisen. Edellä selostetun perusteella on selvää, että saatavat Suomen Hiihtoliitolta ovat epäkurantteja eikä yksikään markkinataloustoimijoilta olisi valmis maksamaan täyttä hintaa Koko Lahti Oy:n ja Suomen Hiihtoliitto Ry:n välisestä maksujärjestelysopimusten pääomista puhumattakaan diskontatuista koroista, joita kaupunginhallituksen päätöksen mukaan maksettaisiin yli 100.000 euroa.

Kaupunginhallitus on 19.6.20223 § 234 päätöksessään todennut maksujärjestelysopimuksen markkinahinnasta mm. seuraavaa: ”Markkina-arvon laskeminen on suoritettu Apollo-lainasalkkusovelluksella, joka on Kuntarahoitus Oy:n välittämä tuote. Kuntarahoitus on testannut ja vahvistanut että Apollo-lainasalkkusovelluksen markkinahinta-arviot antavat oikean kuvan maksuaikajärjestelyn markkina-arvosta.” Kaupunginhallituksen oikaisuvaatimuksesta antamassa päätöksessä 18.9.2023 on todettu markkinahinnan osalta mm. seuraavaa: ”Markkinahinnan määrittelyn tueksi Kuntarahoitus selvensi päätöksen liitteenä olleessa dokumentissa markkina-arvon yleisen laskentamekanismin ja laskelmasta voidaan todeta, että siirtohintaa vastaa markkinahintaa. Lisäksi päätöksestä ja sen liitteistä voidaan todeta, että siirtohintaa on laskettu samoin menetelmin kuin Kuntarahoitus laski liitteenä olleessa dokumentissa.” Kuntarahoituksen laskelma on tekninen laskelma saatavasta. Siinä ei ole mitenkään huomioita EU:n valtioneuvoston päätöksiä eikä myöskään velallisenä olevan Suomen Hiihtoliitto ry:n maksukykyä. Tästä syystä Kuntarahoituksen laskelma ei tarkoita markkinahintaa, jonka rahoituslaskelma toimivat olisivat valmiita maksamaan saatavasta.

Unionin valtioneuvoston päätöksiä sovelletaan vain toimenpiteisiin, jotka täyttävät kaikki unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa määrätty kumulatiiviset edellytykset: 1) toimenpiteen on oltava valtion toteuttama ja rahoitettu valtion varoin, 2) siitä on oltava taloudellista etua tuensaajille, 3) edun on oltava valikoiva siltä osin kuin se suosii tiettyjä yrityksiä ja 4) toimenpiteen on vääristettävä tai uhattava vääristää kilpailua siten, että se voi vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Koko Lahti Oy:n ja Suomen Hiihtoliitto Ry:n välisten maksujärjestelysopimusten siirrosta Lahden kaupungille koskevassa kaupunginhallituksen päätöksessä kaikki edellytykset täyttyvät.

EU:n säännösten ja oikeuskäytännön edellytyksenä ei ole se, että tuki todella vaikuttaa EU-maiden väliseen kauppaan vaan ainoastaan sitä, että tuki voi vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. KHO on päätöksessään 8.4.2020 T 1604 todennut kunnan osuuskunnalle vuokraaman liiketilan osalta, että asiassa ei ole myöskään arvioitavissa, että kysymys olisi puhtaasti paikallisesta vaikutuksesta eivätkä kilpailu- ja kauppavaikutusta koskevat edellytykset saattaisi siten täytyä.

Komission tiedonannon (2016/C 262/01) 66 kohdan mukaan perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu etu on mikä tahansa taloudellinen hyöty, jota yritys ei olisi saanut tavanomaisissa markkinaolosuhteissa, toisin sanoen ilman valtion toimenpiteitä. Tiedonannon 67 kohdan mukaan ainoastaan toimenpiteen vaikutuksilla yritykseen on merkitystä, ei valtion toimenpiteen syyllä eikä tavoitteella. Edusta on kyse aina, kun yrityksen

taloudellinen tilanne paranee sellaisen valtion toimenpiteen johdosta, jonka ehdot poikkeavat tavanomaisista markkinaehdoista. Tämän arvioimiseksi yrityksen taloudellista asemaa toimenpiteen jälkeen olisi verrattava sen taloudelliseen tilanteeseen, jos toimenpidettä ei olisi toteutettu.

Tiedonannon 76 kohdan mukaan markkinataloustoimijatestin tarkoituksena on selvittää, onko valtio myöntänyt yritykselle etua, koska se ei ole toiminut markkinataloustoimijan tapaan kyseisessä transaktiossa. Tässä suhteessa ei ole merkitystä sillä, muodostaako toimenpide julkisyhteisöjen kannalta järkevän tavan yhteiskuntapolitiikkaan (esimerkiksi työllisyys) liittyvien tavoitteiden saavuttamiseksi. Vastaavasti tuensaajan kannattavuus tai kannattamattomuus ei ole sinänsä ratkaiseva tekijä määritettäessä, onko kyseinen taloudellinen transaktio markkinaehtojen mukainen. Ratkaisevaa on se, ovatko julkisyhteisöt toimineet, kuten markkinataloustoimija olisi toiminut vastaavassa tilanteessa. Jos näin ei ole, tuensaajayritys on saanut taloudellista etua, jota se ei olisi saanut tavanomaisissa markkinaolosuhteissa ja jonka johdosta sen tilanne on edullisempi kuin sen kilpailijoiden.

Tiedonannon 78 kohdan mukaan sitä, onko valtion toimenpide markkinaehtojen mukainen, on tutkittava etukäteen niiden tietojen perusteella, jotka olivat saatavilla toimenpiteestä päätettäessä. Tiedonannon 79 kohdan mukaan, jos jäsenvaltio väittää, että se toimii markkinataloustoimijana, mutta tästä on epäilyjä, jäsenvaltion on toimitettava todisteita, joista käy ilmi, että päätös kyseisen transaktion toteuttamisesta tehtiin sellaisten taloudellisten arviointien perusteella, jotka samankaltaisissa olosuhteissa rationaalisesti toimiva markkinataloustoimija (jonka ominaisuudet vastaavat kyseisen julkisen elimen ominaisuuksia) olisi tehnyt määrittääkseen transaktion kannattavuuden tai taloudelliset edut.

Kaupunginhallituksen päätöksen liitteessä on todettu, että ryhmäpoikkeusasetuksessa mainittuja tukimuotoja KOKO Lahti Oy:n toiminnan näkökulmasta ovat erityisesti tuet kulttuurin ja kulttuuriperinnön edistämiseen (asetuksen 11 jakso) ja tuet monikäyttöisille vapaa-ajan infrastruktuureille (asetuksen 12 jakso). Näiden osuus KOKO Lahti Oy:n toiminnassa on täysin marginaalista eivätkä poista sitä, että toimintatuki on EU:n valtiontukisäännösten vastaista.

Valtiontukien yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen mukaan EU:n jäsenvaltiot voivat myöntää ryhmäpoikkeusasetuksen edellytykset täyttäviä tukia ilman komission ennakkohyväksyntää. Asetuksen piiriin kuuluvasta tukiohjelmasta tai tapauskohtaisesta tuesta on kuitenkin toimitettava komissiolle yhteenveto 20 työpäivän kuluessa tukitoimenpiteen voimaantulosta. Suomessa ilmoitukset toimitetaan työ- ja elinkeinoministeriön välityksellä (tästä löytyy tieto <https://tem.fi/yleinen-ryhmapoikkeusasetus>). Kaupunginhallituksen päätöksestä siirtää Koko Lahti Oy:n ja Suomen Hiihtoliitto Ry:n väliset maksujärjestelysopimukset Lahden kaupungille ei ole toimitettu ryhmäasetuksen tarkoittamaa ilmoitusta työ- ja elinkeinoministeriölle.

KOKO Lahti Oy:n omien nettisivujen mukaan yhtiö tarjoaa monipuoliset ja muuntuvat tapahtumatilat ja tuotantopalvelut 10 - 20 000 hengen tilaisuuksille Lahdessa. Koko Lahti Oy on merkittävä kevyen musiikin tilaisuuksien järjestäjä Lahdessa ja tältä osin se kilpailee muiden alan toimijoiden kanssa. Lisäksi Koko Lahti Oy:n tytäryhtiö Lahti Events Oy on järjestänyt moninaisia tapahtumia, jotka myös kilpailevat muiden alan toimijoiden kanssa. Lahden lisäksi Lahti Events Oy on järjestänyt tilaisuuksia myös muualla Suomessa (esim. MXGP Finland kisat Hyvinkäällä kesällä 2022). Lahti Events Oy:n nettisivujen mukaan yhtiö toimii mm. seuraavilla aloilla:

- Yritystapahtumat
- Messut
- Konferenssit
- Kokoukset

- Konsertit
- Urheilutapahtumat

Lahti Events Oy:n nettisivujen mukaan yhtiön toiminnot ovat siirtyneet KOKO Lahti Oy:lle.

Lahden Messut Oy on sulautunut 1.1.2017 KOKO Lahti Oy:hyn. Lahden Messut on KOKO Lahti Oy:n aputoiminimi. Lahden Messut Oy ja sittemmin KOKO Lahti Oy on päävuokralaisena Lahti-konserniin kuuluvan Spatium Toimitilat Oy:n omistamassa Lahti-hallissa.

Messutoiminta on Suomen mittakaavassa erittäin laajaa. Lahti on ainoa kaupunki, joka omistaa messutoimintaa harjoittavan yhtiön. Lahden ja suurten kaupunkien messutoiminta kilpailee EU-tasoisesti eri messutapahtumista. Messutoiminta on kilpailtua toimintaa, johon myönnetty tuki on aina EU:n valtiontukisäännösten vastaista.

Koko Lahti Oy toimii kilpailuilla markkinoilla eikä se toimi miltään osin julkisen vallan käyttäjänä.

Koko Lahti Oy:n ja Suomen Hiihtoliitto Ry:n välisten maksujärjestelysopimusten siirtokorvaus ei ole korvamerkittyä ja yhtiö voi käyttää sen täysin vapaasti oman harkinta mukaan myös toimintoihin, jotka kilpailevat yksityisten toimijoiden kanssa. KOKO Lahti Oy on taloudellisessa mielessä kriisiyhtiö eli kyse on enemmän tuesta, jolla mahdollistetaan yhtiön toiminnan jatkaminen.

Valitusoikeuden peruste ja päätöksen tiedoksi saaminen

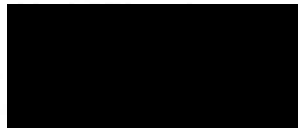
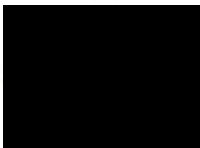
Kunnan jäsenyys.

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Olemme saaneet päätöksen oikaisuvaatimuksemme tiedoksi sähköpostitse 26.9.2023, jolloin meidän katsotaan saaneen päätöksestä tiedon kolmantena päivänä viestin lähettämisestä eli 29.9.2023.

Oikeudenkäyntikulut

Vaadimme Lahden kaupunkia korvaamaan tässä asiassa oikeudenkäyntikulumme laillisine korkoineen. Kulut valituksen laatimisesta ovat kuusisataa (600) euroa.

Lahdessa 9.10.2023

LIITTEET

1. Lahden kaupunginhallituksen päätös 19.6.2023 § 234
2. Lahden kaupunginhallituksen päätös 18.9.2023 § 298